

#Маріуполь #Надія

КУПИТИ

Здавалося, що це неможливо. Проте місяцями весь світ у прямому ефірі спостерігав, як російська армія знищує Маріуполь. Холод, голод, страх, зруйновані будинки і близькість смерті — усе це стало реальністю мешканців міста після початку блокади. Серед тих, кому довелося пережити цей жах, була і авторка цієї книжки Надія Сухорукова.

Не впасти у відчай Надії вдалося лише завдяки власному щоденнику. День за днем вона фіксувала події у місті, яке повільно перетворювалося на попіл та руїни. Відверто і до болю емоційно, вона показує Маріуполь очима його мешканки. Але насамперед — демонструє силу надії, яку неможливо знищити навіть найпотужнішими бомбами.

Ілюстрації у книжці створені іншим мешканцем Маріуполя — художником-графіком Даніілом Немировським. Це його власна візуальна рефлексія пережитого в Маріуполі.

Зміст

Пролог

Частина I. Блокадне місто

Надія з Маріуполя

Життя всередині війни

Лихоліття

Маріупольський березень. Народжений під бомбами

Ноїв ковчег

Молитва

Бог пішов із Маріуполя?

Втеча

Частина II. Життя після Маріуполя

Жива

Ціна

Провина тих, хто вижили

Повернення надії

Моє місто

Люди

Не-герої

Захисники

Ключі від дому

Епілог

Про авторку

Про ілюстратора

Пролог

Якщо довго не засинати, можна почути голоси тих, хто лишився в місті назавжди. Вони шепочуть із підвалів і руїн. Задихаються зі страху і виють з горя. Вони хочуть жити в Маріуполі, що був їхнім містом.

«Не забудьте про нас. Ми так і не вийшли із крижаного підвалу. Нам так само страшно. Ми так давно не маємо води і їжі. Може, у вас знайдеться щось поїсти? Чи ліки, що нас урятують? Може, у вас є інсулін чи таблетки, щоб серце не зупинилося? Хоча, мабуть, вони нам не потрібні. У нас уже нічого не болить.

Нам просто дуже холодно.

Нам здається, чи ви вже не вимовляєте вголос імені нашого міста? Ви записали його в мученики і ллете над ним тихі сльози. Тільки плакальників стає дедалі менше.

Нам прикро. Ми залишилися в місті. Ми не можемо втекти. У нас більше нема ніг. Снаряди завжди прилітають несподівано. У них такий бридкий звук. Ми не почули його тільки одного разу. Тому що це були снаряди для нас.

Будь ласка, не забудьте про нас. Останнє, що було нашої весни, це не спів птахів, а гуркіт літаків. Скажіть, вони и досі літають над Україною?

Як думаєте, наші рідні здогадуються, що ми тут? Вони досі вірять і чекають на нас? Чи буде їм куди приходити, щоб побачитися? А може, якщо вони заснуть, нам вдасться вибратися і відвідати їх? Хоч ненадовго. Ми дуже сумуємо. Будь ласка, пам'ятайте про нас. Ми ні в чому не винні.

Наші страх і біль закінчилися, але ми не хотіли, щоб це сталося так. Ми хотіли ще трохи пожити. Чому тепер нас вигрібають, як сміття, і вивозять із сірих руїн?

Розкажіть нам, як зараз живеете ви. Що відчуваєте, що бачите довкола? Ми, здається, осліпли й лишилися в минулому. Нас наче намалювали всередині величезної картини чорним та червоним. Ми ніяк не можемо зрозуміти, чому з нами так вчинили.

Наше місто стало місцем нашого життя і нашої смерті. Не скидайте його з рахунку. Ми знаємо: живі не чують мертвих. Але раптом ми таки докричимося? Раптом ви нас відчуєте? Це буде як теплий вітер чи плескіт моря.

Ми просимо про наше місто. Ми хочемо, щоб воно було. Нехай навіть без нас».

Частина I. Блокадне місто

Надія з Маріуполя

Аня з Одеси, Альона з Крамика, Наталка з Харкова, Юля зі Львова, Галя з Ірпеня! Усім привіт від мене, Надії з Маріуполя. Ми лягли спати в неспокійному, але відносно мирному житті, а розбудила нас війна.

Ми регіональні кореспондентки і знаємо одна одну заочно. Спілкуємося виключно в режимі онлайн. Перший удар ми прийняли разом з нашими містами. Прокинулися від близьких і далеких вибухів.

Байдуже, що нам снилося і що було за хвилину до пробудження. Головне — це миттєве переміщення у світанковому присмерку з планів і надій до безодні страху й розпачу. Наче з теплого літа потрапляєш у крижаний холод.

За вісім років звикнути до бабахів та вибухів неможливо. Страх притупився, як давній біль. 2014 року в Маріуполі було винятково гучно. Тоді ми чули, як наближався рускій мір. І люди вийшли на захист свого дому. Найголовніша зброя — вишиванки та українські прапори. Взявшись за руки, люди розтягнулися вздовж приміського блокпосту.

Стали за спинами українських військових, щоб підтримати їх. Російські танки повернули назад. Як виявилось — не назавжди.

Через вісім років, 24 лютого, жахіття повернулося. Приблизно о шостій ранку редакторка Галя надіслала повідомлення в нашу загальну групу: «Так, народ, прокидаймося!».

Стало зрозуміло, що довкола почалося щось страшне. Воно розросталося аж до неба. Звідти, наче кислотний дощ, летіла сліпа залізна смерть. Її приніс наймерзенні: ший і найзліший карлик — диктатор, цинічний та божевільний убивця-маніяк. Його вже прокляли мільйони. І тепер ці прокляття повторюють ще більше людей. Я починаю свій маріупольський щоденник, і мені страшно. Я не впевнена, що зможу його закінчити.

Бути всередині війни дуже моторошно. Люди стають схожими на дітей, які заблукали в темному лісі. За день до цього, на неспокійній лінії розмежування, у маленькому селі під Маріуполем, доросла жінка, як

дитина, ридала над розтрощеним будинком та своїм дивовижним порятунком. Ці села вже вісім років між небом і землею, життям і смертю. Вони стали постійною мішенню російських окупантів. Той, хто посилав снаряд, знає, що він убивця. Він не бачить своєї жертви, але розуміє, що вбиває когось.

Вторгнення, як удар по обличчю, як щораз дужчий біль. Уранці 24 лютого братова дружина збирала моїх маленьких племінників під звуки обстрілів. Вони боялися і намагалися вередувати. Сиділи в коридорі на табуретках, у куртках та шапочках, із величезними пакетами в руках. Це їхні «тривожні валізки». Біля ніг лежала найдобріша у світі собака, якій теж було дуже страшно. Енджі — наше сімейне диво. Її привіз із Києва мій старший племінник Данило, коли їздив туди на стажування. Власниця білої лабрадорки поїхала до іншої країни; Енджі нам дісталася вже дорослою та вихованою леді. Даня обіцяв, що то буде його собака. Але потім панянку почали вигулювати всі по черзі. Я теж, коли приїжджала в гості до мами та братової сім'ї.

У нас з Енджі сталося кохання з першого погляду. Даня каже, що я чимось схожа на її колишню власницю. Насправді ж причина в собачих смаколиках. Я завжди їх купую, коли збираюся до своїх у гості. Через гучні звуки обстрілів братова сім'я пішла з величезної багатоповерхівки до своїх друзів, у підвал приватного будинку. Імовірно, на кілька днів. Діти лякаються, коли дрижать шибки й гуде сирена. Собака залишилася з нами. Ми вчотирьох коротаємо вечори — мама, я, Енджі та кіт Йосик.

Аня, Альона, Наталя, Галя, Юля — ми спілкуємося в загальному чаті. Щогодини перекличка. Це схоже на пряме включення та передачу слова в ефірі новин. «Харків, як ви? Одеса, Краматорськ, Северодонецьк, Херсон, Маріуполь? Як у вас?». Ми, ніби в темряві, навіпацки знаходимо близьких людей.

Нам страшно, але ми даємо раду цьому страхові та жбурляємо його далеко в космос, у чорну діру. Так само турнем з нашої землі мерзенних загарбників. Вони навіть не уявляють, які ми сильні.

КУПИТИ